

Αρ. Φακ.: Α/Π 2204/2016

**Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων αναφορικά με παραλείψεις του Υπουργείου Υγείας και
της Υπηρεσίας Ασύλου**

Προϊστάμενος: Γιώργος Κακότας
Ερευνούσα Λειτουργός: Μελίνα Τριγγίδου

Λευκωσία, 27, Ιουλίου 2021

Αντικείμενο Παραπόνου

1. Η Μη Κυβερνητική Οργάνωση Hope for Children, υπέβαλε παράπονο στο Γραφείο μου, σε σχέση με την πορεία, τότε, της εξέταση αιτήματος διεθνούς προστασίας του κ. XXXX από τη Σομαλία, ο οποίος κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος αυτού τον Νοέμβριο του 2015, ήταν ανήλικος.
2. Στη σχετική επιστολή της Οργάνωσης, γινόταν λόγος για σημαντική καθυστέρηση της παραπομπής του ενδιαφερόμενου για ιατρικές εξετάσεις από τις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, για απουσία διερμηνέα κατά τις σχετικές διαδικασίες και για έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων ιατρικών λειτουργιών. Ταυτόχρονα, η Hope for Children, έθεσε το ζήτημα πλημμελούς ενημέρωσης, από το Υπουργείο Υγείας, τόσο της Οργάνωσης από όσο και των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (που ασκούσαν ρόλο νόμιμου κηδεμόνα του ενδιαφερομένου μέχρι την ενηλικίωσή του), αναφορικά με την παραπομπή του κ. XXXX σε ψυχολόγο.
3. Σημειώνεται ότι ισχυρισμός του παραπονούμενου ήταν ότι αυτός, υπήρξε θύμα βασανιστηρίων στη Σομαλία.

Έρευνα – Θέσεις Υπηρεσιών

4. Κατά τη λήψη του παραπόνου, με επιστολές μας, ζητήθηκαν τα σχόλια και τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων στο θέμα υπηρεσιών, αναφορικά με τους ισχυρισμούς που τέθηκαν υπόψη μας, καθώς και ενημέρωση αναφορικά με το στάδιο στο οποίο βρισκόταν, τότε, η διαδικασία εξέτασης των ισχυρισμών του κ. XXXX ότι ήταν θύμα βασανιστηρίων.

5. Σχετικές απαντήσεις λήφθηκαν από την Υπηρεσία Ασύλου και τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, οι οποίες μας ενημέρωσαν για τη δική τους, μέχρι τότε, εμπλοκή και τις σχετικές ενέργειες τους όσον αφορά την περίπτωση.
6. Ειδικότερα οι **Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (Υ.Κ.Ε.)**, σε επιστολή τους , ανέφεραν τα ακόλουθα:
- Ο Ahmed XXXX από τη Σομαλία (ημερ. Γέννησης: 7/5/1998), έφτασε στην Κύπρο στις 27/2/2015 και την επόμενη μέρα, παρουσιάστηκε στον Αστυνομικό Σταθμό Πύλης Πάφου, όπου, μετά από σχετική πληροφόρηση, λήφθηκε υπό τη νομική φροντίδα της Διευθύντριας Κοινωνικών Υπηρεσιών.
 - Αρχικά, φιλοξενήθηκε στο πλαίσιο της προσωρινής φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων στη Λάρνακα και, ακολούθως, στις 4/8/2015, στην ιδιωτική παιδική Στέγη «Home for Hope», όπου παρέμεινε μέχρι ένα μήνα μετά την ενηλικίωσή του.
 - Στις 3/11/2015, στα πλαίσια της εξέτασης του αιτήματός του για διεθνή προστασία, δήλωσε στην Υπηρεσία Ασύλου ότι ήταν θύμα βασανιστηρίων ισλαμικής οργάνωσης στη Σομαλία. Συγκεκριμένα, ανέφερε ότι υποβλήθηκε σε βασανιστήρια επειδή αρνήθηκε να στρατολογηθεί, ότι νοσηλεύτηκε για μήνες σε νοσοκομειακή μονάδα και ότι, με τη βοήθεια της μητέρας του, κατάφερε να διαφύγει.
 - Σε συνεργασία με τις Υ.Κ.Ε., η Υπηρεσία Ασύλου προώθησε αμέσως την περίπτωση στο Υπουργείο Υγείας, προς διερεύνηση του ισχυρισμού αυτού.
 - Μετά από αρκετές τηλεφωνικές επικοινωνίες της αρμόδιας Λειτουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών με τις ιατρικές υπηρεσίες, πραγματοποιήθηκε η πρώτη ιατρική εξέταση στις 9/5/2016.
 - Ο ενδιαφερόμενος εξετάστηκε από δερματολόγο στις 27/5/2016 και από ψυχίατρο στις 8/6/2016, ενώ είχε πλέον ενηλικιωθεί.

- Στις 8/7/2016, αυτός μετακινήθηκε σε ενοικιαζόμενη οικία στη Λευκωσία, λαμβάνοντας σχετική βοήθεια από τις ΥΚΕ ως αιτήτης διεθνούς προστασίας.
8. Η **Υπηρεσία Ασύλου**, με επιστολή της , πληροφόρησε το Γραφείο μου ότι, στα πλαίσια της διαδικασίας εξέτασης του αιτήματος του ενδιαφερόμενου με βάση τις πρόνοιες του περί Προσφύγων Νόμου, είχε ζητηθεί γραπτώς από τον Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών όπως ο ενδιαφερόμενος παραπεμφθεί σε Ιατροσυμβούλιο, ώστε να εξεταστούν ευρήματα που γνωστοποιήθηκαν στην Υπηρεσία Ασύλου και στις Υ.Κ.Ε. από τον ίδιο τον αιτητή. Προς τούτο, η Υπηρεσία Ασύλου απέστειλε σχετική επιστολή στις Ιατρικές Υπηρεσίες, και αναμένετο η Σύσταση του Ιατροσυμβουλίου για εξέταση των ισχυρισμών του ανηλίκου .
 9. Στη συνέχεια , ενημερωθήκαμε από εκπρόσωπο της Hope for Children για την, παραπομπή του ενδιαφερόμενου σε εξέταση από αρμόδιο Ιατροσυμβούλιο.
 10. Έχοντας πληροφορηθεί την εξέλιξη αυτή, απευθυνθήκαμε εκ νέου, στην Υπηρεσία Ασύλου, ζητώντας ενημέρωση για την πορεία εξέτασης του αιτήματος του κ. ΧΧΧ για διεθνή προστασία.
 11. Εντέλει, και μετά την αποστολή σχετικών υπενθυμίσεων, λάβαμε τον περασμένο Απρίλιο, τηλεφωνική ενημέρωση από την Υπηρεσία Ασύλου ότι, το αίτημα του κ. ΧΧΧΧ είχε απορριφθεί και ο ίδιος είχε ενημερωθεί σχετικά με επιστολή της υπηρεσίας.

Διαπιστώσεις – Εισηγήσεις

12. Ανεξάρτητα, δε, από την ολοκλήρωση της εξέτασης του αιτήματος του ενδιαφερομένου για διεθνή προστασίας και την αρνητική έκβασή του, με βάση τα ευρήματα που προκύπτουν από τη διερεύνηση της παρούσας ατομικής περίπτωσης, είναι απαραίτητο να υπογραμμιστούν και να τεθούν υπόψη των εμπλεκόμενων υπηρεσιών συγκεκριμένες εισηγήσεις .
13. Ειδικότερα η, έρευνα του Γραφείου μου για την περίπτωση του κ. XXXX, κατέδειξε:

(β) Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ισχυρισμών του παραπονούμενου για υποβολή του σε βασανιστήρια, από Ιατροσυμβούλιο, χωρίς παράθεση οποιασδήποτε αιτιολογίας από πλευράς εμπλεκόμενων υπηρεσιών.

(γ) Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης του αιτήματος του ενδιαφερόμενου από την Υπηρεσία Ασύλου, ακόμα και μετά την παραπομπή του ενδιαφερόμενου σε Ιατροσυμβούλιο, χωρίς παράθεση, λόγων που να μπορούν να την αιτιολογήσουν.

14. Παρόλο που είναι αντιληπτό το χρονικό πλαίσιο που είναι, σε κάθε περίπτωση, αναγκαίο για την ολοκλήρωση της εξέτασης τέτοιας φύσεως αιτημάτων και ισχυρισμών, από την έρευνά μου προέκυψε ότι το συγκεκριμένο αίτημα του κ. XXXX, παρέμεινε σε **εκκρεμότητα για έξι (6) περίπου χρόνια.**

15. Ειδικότερα, με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη μου, η παραπομπή του για εξέταση από Ιατροσυμβούλιο έλαβε χώρα τρία (3) περίπου χρόνια

από την υποβολή του αιτήματός του για διεθνή προστασία και, από τότε, χρειάστηκαν άλλα τρία (3) χρόνια για την ολοκλήρωση εξέτασης της αίτησής του.

16. Συναφώς, τίθεται θέμα υπέρμετρης καθυστέρησης στην εξέταση του αιτήματος του ενδιαφερόμενου, για τη οποία υπήρξε παράλειψη οποιασδήποτε γραπτής πληροφόρησής μου σε σχέση με τους λόγους για τους οποίους η καθυστέρηση έχει προκύψει.
17. Τα πιο πάνω ζητήματα είναι εξαιρετικά σημαντικά και θα πρέπει να προβληματίσουν σοβαρά τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, ώστε να λάβουν άμεσα μέτρα για την απάμβλυσή τους με στόχο την μελλοντική αποφυγή παρόμοιων ελλειμματικών χειρισμών.
18. Αυτό αποτελεί, στο παρόν στάδιο, και τη σύσταση μου στις αρμόδιες υπηρεσίες, και προς τούτο, υποβάλλω την παρούσα, στον Γενικό Διευθυντή ΟΚΥΠΥ και την Προϊστάμενη της Υπηρεσίας Ασύλου.
19. Τονίζω, δε, ότι το θα συνεχίσω να παρακολουθώ τις εξελίξεις σε σχέση με τα ζητήματα που αφορούν στην πρόσβαση ανθρώπων σε διεθνή προστασία και στις συναφείς διαδικασίες που εφαρμόζονται, ώστε να παρεμβαίνω όπου αυτό δικαιολογείται και κρίνεται σκόπιμο, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μου.

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως
και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων